

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
Кафедра психології
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА
Лабораторія вікової психофізіології
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра акушерства та гінекології**

ОСОБИСТІСНІ ТА СИТУАТИВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

23-24 листопада 2017 року

**м. Вінниця
2017**

УДК 159.922:61(06)

*Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я [Текст] :
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Вінниця,
23-24 листопада 2017 р.) : матеріали і тези доповідей / за заг. ред.
проф. О. В. Бацилевої. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017 – 260 с.*

ISBN 978-966-924-657-8

Збірник містить матеріали і тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я», яка проходила на базі Донецького національного університету імені Василя Стуса.

У представлених матеріалах висвітлено широке коло актуальних проблем дослідження феномену здоров'я в сучасній психологічній науці та інших наукових галузях.

Збірник адресований науковцям, викладачам вищої школи, аспірантам, студентам, спеціалістам у галузі психології здоров'я, а також усім тим, хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями у галузі психології здоров'я.

Редакційна колегія

А. П. Загнітко, д-р філол. наук, професор, член-кор. НАН України

О. М. Кокун, д-р психол. наук, професор, член-кор. НАПН України

В. М. Астахов, д-р мед. наук, професор

О. В. Бацилева, д-р психол. наук, професор

К. М. Васюк, канд. психол. наук, доцент

Ю. В. Кушнір, канд. пед. наук, доцент

В. А. Оверчук, канд. психол. наук, доцент

І. В. Пузь, канд. психол. наук

О. В. Хуртенко, канд. психол. наук, доцент

*Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради філологічного
факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 3 від 15.11.2017 року)*

ISBN 978-966-924-657-8

© Донецький національний університет
імені Василя Стуса, 2017

ЗМІСТ

<i>Максименко С. Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ: СКЛАДОВІ ТА ФАКТОРИ РИЗИКУ	9
<i>Акімова Н. В.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІДОМОСТІ У ПРОЦЕСІ РОЗУМІННЯ ДЕВІАНТНОГО ТЕКСТУ ІНТЕРНЕТ-НОВИН	12
<i>Антонюк О. Л.</i> СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ЯК СКЛАДНИЙ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН	16
<i>Астахов В. М.</i> ОСОБЕННОСТИ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ ЖЕНЩИН ДОНЕЦКОГО РЕГИОНА, ПРОЖИВАЮЩИХ В ЗОНЕ КОНФЛИКТА	21
<i>Бацилева О. В.</i> РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК ПОКАЗНИК БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ	25
<i>Белокобыльский А. В.</i> ЗНАЧЕНИЕ ЛИЧНОСТНЫХ КАЧЕСТВ ЧЕЛОВЕКА В СИТУАЦИИ РАЗРУШЕНИЯ КОГНИТИВНОГО ГЕШТАЛЬТА	28
<i>Бахмутова Л. М.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ СЕРЕД ЗИМІВНИКІВ У ПОЛЯРНИХ ЕКСПЕДИЦІЯХ В УМОВАХ ВІДНОСНОЇ ГРУПОВОЇ ІЗОЛЯЦІЇ	31
<i>Бенедюк В. І.</i> НЕВРОТИЧНА ОСОБИСТІТЬ: МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ	36
<i>Березнюк Ю. Ю.</i> РОЛЬ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННІ СТУДЕНТІВ	40

<i>Лефтеров В. А., Лецинский И. А.</i> ВЗАИМОСВЯЗЬ СТРАТЕГИЙ СОВЛАДАЮЩЕГО ПОВЕДЕНИЯ (КОПИНГА) И МЕХАНИЗМОВ АДАПТАЦИИ ЛИЧНОСТИ	138	<i>Ольшевский В. С.</i> ОТНОШЕНИЕ МОЛОДЕЖИ К ФАКТОРАМ, ВЛИЯЮЩИМ НА РЕПРОДУКТИВНОЕ ЗДОРОВЬЕ	180
<i>Липко О. С.</i> БАЛАНС ЯК ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я	142	<i>Панасенко Н. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНІНГОВОЇ ПРОГРАМИ З УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ СТРЕСОМ ДЛЯ ХІРУРГІВ	184
<i>Литвин І. В.</i> СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА МОЛОДІ, ЯК СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА СУСПІЛЬСТВА	147	<i>Пелюстка М. І.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ	189
<i>Ляліна І. В.</i> СИНДРОМ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ЯК ФАКТОР ДЕСТРУКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	149	<i>Поляченко Д. С.</i> НРАВСТВЕННОСТЬ КАК КОМПОНЕНТ СОЦИАЛЬНОГО ЗДОРОВЬЯ МОЛОДЕЖИ	191
<i>Малярчук Т. С.</i> ЕМОЦІЙНА ЗРІЛІСТЬ – ПЕРЕДУМОВА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ	152	<i>Потапчук Є. М., Карпова Д. Є.</i> СІМЕЙНІ РОЛІ ШЛЮБНИХ ПАРТНЕРІВ У КОНТЕКСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-СВІТОГЛЯДНИХ ВЗАЄМООЧІКУВАНЬ	196
<i>Манілов І. Ф.</i> МЕТОДИ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ СУГЕСТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ	156	<i>Проніна В. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ СМИСЛОУТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕЖИВАННІ ПСИХОТРАВМУЮЧОГО ДОСВІДУ	199
<i>Марценюк К. Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ЛЮДЕЙ З ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ, ЯКІ СХИЛЬНІ ДО ПРОТИПРАВНИХ ДІЙ	160	<i>Пузь І. В.</i> ПСИХОСОМАТИЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЛІДДЯ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ	203
<i>Махній М. М.</i> НОВІ МОДЕЛІ ІНТИМНОСТІ І СЕКСУАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ПРЕДСТАВНИКІВ «ЦИФРОВОГО ПОКОЛІННЯ»	164	<i>Пшенична О. В.</i> ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ У ПІЗЬНОМУ РЕПРОДУКТИВНОМУ ВІЦІ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	207
<i>Нечипуренко Ю. Ю.</i> ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЗДОРОВ'Я	169	<i>Савченко Т. Л.</i> ПРОФЕСІЙНЕ САМОДІЙСНЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ЯК СКЛАДОВА ЖИТТЄВОГО ШЛЯХУ	211
<i>Оверчук В. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ КЕРІВНИКА НА ПІДЛЕГЛИХ	172	<i>Сафін О. Д.</i> ПСИХІЧНА РИГІДНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ПРИ СТРЕСОВИХ СТАНАХ	216
<i>Ольшевская Е. В.</i> ЗНАЧЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ, СОЦИАЛЬНЫХ И МЕДИКО- БИОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В СОСТОЯНИИ ЗДОРОВЬЯ ЖЕНЩИНЫ	176	<i>Соколов В. С.</i> ОСОБЕННОСТИ КОРРЕКЦИИ АУТОАГРЕССИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ МЕТОДАМИ ПСИХОДРАМЫ	221

ПСИХІЧНА РИГІДНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ПРИ СТРЕСОВИХ СТАНАХ

*О. Д. Сафін,
доктор психологічних наук, професор,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

Зв'язок проблеми ригідності і психічних станів з найбільшою виразністю видно при аналізі стресових станів. У разі стресових станів мають місце фізіологічні і психологічні зміни. При не дуже сильному і тривалому стресі фізіологічні зміни можуть майже не проявлятися зовні або просто не піддатися реєстрації; тоді треба вдаватися до аналізу більш тонких і своєрідних змін поведінки [1]. О. В. Тімченко зазначає, що до них належать, у першу чергу труднощі у здійсненні функцій, що вимагають свідомого контролю та пов'язаних з спрямованістю мислення на вирішення тієї чи іншої задачі [2]. При цьому спостерігаються труднощі у розподілі і переключенні уваги. У той же самий час навички, завчені та автоматизовані форми поведінки не лише не гальмуються, але можуть навіть проти волі людини замінюватися собою свідомо спрямовані дії.

При виключній багатоплановості цієї теми, відображеної у працях М. С. Роговіна, а також у більш пізніх роботах Н. І. Наєнко, О. В. Овчиннікової, С. Ю. Пунг, по суті, дослідники сходяться на тому, що відмінною особливістю поведінки у ситуації напруженості є її негнучкість. Поведінка втрачає пластичність, властиву їй у нейтральній обстановці. Як показують дослідження, за інших рівних умов, у стані напруженості у першу чергу страждають складні рухи, що не лише порушує діяльність, але може призвести до її зриву [3]. Це було показано ще В. К. Хорошко, С. О. Сухановим, К. С. Краснушкіним та ін. При стресі поведінка значною мірою втрачає властивість пластичності і характеризується переважанням стереотипів. Відомо також, що при дуже високих ступенях цієї напруженості зазначене звуження діапазону дій (що реалізується у крайніх формах як збудження, так і гальмування) може досягати рівня патології. Це можна було спостерігати у випадках з військовополоненими. Усвідомлення того, що життя скінчилося, відсутність всякої надії (а адже саме нею живе людина), тривале перебування у полоні і відсутність перспективи звільнення, сенсорна

депривація, відсутність нормального людського спілкування призводять до кардинальної перебудови психіки військовополоненого, і в першу чергу однієї з основних складових - ціннісно-потребової сфери особистості. Одні потреби та цінності за таких умов взагалі втрачають сенс, інші набувають гіпертрофованого значення.

Психологи різних напрямків відзначають, що причиною ригідності можуть бути напруги, пов'язані з тривогою, страхом, фрустрацією, шоком, катастрофічними ситуаціями і т. п. Тому окремі з них починають розглядати ригідність не як властивість особистості, а як стан, тобто зміщують акцент дослідження з ригідних реакцій на ситуації, що обумовлюють ці реакції, оскільки, за висловом E. Wolpert, «цей синдром може бути викликаний у будь-якого індивіда» [4]. З цих же позицій ригідність розглядається і М. Д. Левітовим, який поряд з такими явищами як стрес, тривога фрустрація і т. п. відносить до категорії станів і ригідність, маючи на увазі ті випадки, коли під впливом особливих причин звичне, відоме так дбайливо і наполегливо охороняється, що до нового, до змін, виявляється недоброчинність [5].

Виявлення цієї сторони психічної ригідності викликано тим, що вона може бути у вигляді скороминущої характеристики поведінки різного ступеню тривалості. Спостерігається така динаміка поведінки, на думку дослідників, при психоемоційному напруженні або стресі різної тривалості, спричинених тривогою, фрустрацією, страхом, шоком, характерних найчастіше для так званих екстремальних ситуацій. Велими показовим у цьому аспекті є опис Ф. Енгельсом поведінки Б. Наполеона в екстремальних ситуаціях війни до і після 1812 р. Якщо він на початку і на піку своєї кар'єри приходив до висновку, що розпочатий ним захід є нерациональним, то він вмів знайти інший вихід, несподівано перекидаючи свої війська до нового об'єкту нападу. Лише у дні свого політичного і військового в'язення, коли після 1812 р. він втратив віру у себе, сила волі перетворилася у нього на сліпу впертість, змушує його утримувати позиції (як у Лейпцигу), непридатність яких він, як полководеш, ясно усвідомлював [6, с. 136-138].

Оскільки екстремальні ситуації і викликані ними психоемоційні напруження можуть бути різної тривалості, то і ригідність, очевидно, може проявлятися у вигляді реакції, стану, а за певних умов формуватися як стійка властивість або риса особистості. Зрозуміло, ригідність як властивість особистості формується і поза екстремальних ситуацій, але тим не менш у залежних від них умовах

жорсткої регламентації поведінки. Що ж стосується експериментальних даних з цього питання, то вони, по-перше, достатньо нечисельні, а по-друге, далеко не однозначні. Так, D. Arpeltzweig, провів групу обстежуваних в американській школі підводників через низку експериментів на ригідність, – одна група піддалася випробуванню за день до іспиту, інша – на наступний день, а третя – через тиждень після іспиту, і знайшов, що почуття тривоги або невпевненості помітно вплинуло на поведінку піддослідних у тестах на ригідність [7].

S. Chown провів три групи обстежуваних через тест «уніфікація предметів з переключенням» і шкалу ригідності і зкорелював дані по цьому тесту з показниками шкали тривожності Тейлора. Не виявивши жодних зв'язків, він зробив висновок про те, що, очевидно, є люди тривожні, але не ригідні, і навпаки [8]. Його результати суперечать даним J. S. Koupin, який встановив позитивний зв'язок між даними експериментів на ригідність («вирішення арифметичних завдань» та «анаграми») і тією ж шкалою тривожності, і W. Scott, який виявив пряму залежність між ригідністю і тривожністю [9; 10].

З даними останніх авторів узгоджуються результати експериментів А. Лачинз і В. Лачинз [11]. Ці дослідники створювали у своїх експериментах на ригідність «соціальну атмосферу, що проковує тривогу», пред'являючи учням початкових класів свій тест «вирішення арифметичних завдань» як тест на швидкість. Учням при цьому повідомлялося, що їхню роботу буде перевіряти не лише вчитель, але й директор школи. Результати експерименту свідчили про збільшення ригідних реакцій в експериментальній групі порівняно з контрольною (97% проти 58%). Подібний експеримент було проведено з учнями старших класів коледжу. Їм було повідомлено перед початком роботи, що запропонований тест є частиною випробувань з визначення їхнього інтелекту і що швидкість його виконання буде оцінюватися. Під час експерименту демонстративно використовувався секундомір, на стіні висіли великі годинники, хвилини записувалися на дошці. У той же час учням неодноразово говорилося, що вони дуже повільно працюють і що молодшокласники вирішували ці завдання значно швидше. В результаті 84% обстежуваних не вирішили восьме завдання (індикатор ригідності), у той час як у контрольній групі було лише 56% таких «невдах». Крім того, А. Лачинз провів ще низку цікавих подібних досліджень. Ці дані, – зазначає дослідник, – висвітлюють роль швидкісних умов (тимчасових обмежень) роботи у детермінації прояви ригідності.

Між тим стан напруженості, як зазначає Ф. Д. Горбов, викликається не лише дефіцитом часу, але й виникає і при більших впливах, негативних емоціях, екстремальних умовах, сильних переживаннях, пов'язаних з небезпечною, невпевненістю, новизною обстановки, знанням важливості виконуваного завдання і т. п. Стан психічної напруги (стрес) негативно впливає на виконання діяльності певною категорією людей, дезорганізує їхню діяльність. Як відомо, менша ступінь стресу може викликати зміни у діяльності як у бік покращення, так і у бік погіршення [12].

Стресогенна модель фіксованих форм поведінки, тобто можливість прояви ригідності як короткочасного стану (реакції), вивчався експериментально Р. В. Залевським [13]. Деякі дослідники вказують на негнучкість поведінки людей, в умовах довгостроково діючого стресу. Так, за даними обстеження В. П. Казначєєва, у осіб до кінця шостого місяця їхнього проживання в умовах Крайньої Півночі спостерігався стан ригідності у когнітивній сфері [14].

Вивчення літератури про значення психічної ригідності у розвитку посттравматичного стресового розладу не відповідає на наші запитання: яким чином психічна ригідність впливає на постстресову адаптацію, необхідно враховувати вираженість психічної ригідності перед виправкою в зону стресу, а оцінка психічної ригідності має лише прогностичне значення. Відсутність відповідей на ці питання обумовлює проведення лонгітудного психологічного дослідження.

Таким чином, різноманіття форм соціально-поведінкової активності особистості зумовлено тією обставиною, що головним завданням адаптаційного процесу є виживання людини шляхом пристосування організму індивіда до процесів природного і соціального середовища. Специфікою людської адаптації є те, що цей процес тісно пов'язаний із соціалізацією людини, і саме соціальна адаптація є найважливішим механізмом такої соціалізації.

Однак такий психогенний чинник, як участь у бойових діях, найбільшою мірою сприяє розвитку і подальшій маніфестації групи розладів, які розглядаються як реакції на важкий стрес і порушення адаптації. Дослідження підтвердило, що умови бойової обстановки у цілому є найбільш стресогенним чинником, що має психотравмуючий характер для військовослужбовців – учасників бойових дій. Крім того, реакція на такий вплив відображає певні особливості особистості, маскує їх під зовнішніми проявами.

Зв'язок проблеми ригідності і психічних станів з найбільшою виразністю видно при аналізі стресових станів. У разі стресових станів мають місце фізіологічні і психологічні зміни. При не дуже

ОСОБЕННОСТИ КОРРЕКЦИИ АУТОАРРЕССИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ МЕТОДАМИ ПСИХОДРАМАТЫ

8. Chowm, S. Rigidity - a flexible concept / S. Chowm // Psychological Bulletin - V.56(3), - pp. 195-223.
9. Kounin, J. S. Intellectual development and rigidity. In: Barker R., Kounin J. S. (eds). Child behavior and development. - N.Y., Mc Graw-Hill. - 1950. - pp. 179-197.
10. Scott, W. A. Flexibility, rigidity and adaptation: toward clarification of constructs. In O.S. Harvey (Ed.), Experience, structure and adaptability / W. A. Scott. - New York: O.J. Harvey, Ed. Springer. - 1966. - pp. 369-400.
11. Luchins, A. S., Luchins, E. H. Rigidity of behavior / A. S. Luchins, E. H. Luchins. - Eugene, Univ. of Oregon Press, 1959. - 708 p.
12. Горбов, Ф.Д. Психоневрологические аспекты работы оператора / Ф.Д. Горбов. - М., 1975. - 122 с.
13. Залевский, Г.В. Фиксированные формы поведения / Г.В. Залевский. - Иркутск, 1976. - 192 с.
14. Казначеев, В.П. Биосистема и адаптация / В.П. Казначеев. - Новосибирск: Наука, 1973. - 76 с.

В. С. Соколов,
студент 4-го курса специальности «Психология»,
Донецкий национальный университет
имени Василя Стуса

Проблема аутоаррессивного поведения в современной психологии становится все отчетливее в связи с тем, что аррессивность является отражением тех кризисных явлений, которые переживает Украина на современном этапе. Требуется осмысление деструктивного поведения в контексте современных реалий с учетом условий в которых находится наше общество.

Проблема аутоаррессии изучалась в различных аспектах рядом исследователей. Так, например, проблемы мотивации аутоаррессивного поведения изучали зарубежные и российские ученые, такие как: В. М. Вроно, Х. Витчен, С. Канетто, Д. Мосшик, Г. Я. Пилягина, В. А. Тихоненко и др. Изучением аффективных состояний, приводящих к аутоаррессивному поведению занимались ученые Д. Вебер, К. Леонтард, А. Е. Линко, Е. Ренберг, Б. Сэдок, Д. Шафер, К. Шнайдер и др. Возрастные особенности, связанные с аутоаррессивным поведением изучали Л. И. Божович, Б. С. Братусь, С. А. Итумнов, Д. Я. Исаев, А. Н. Леонтьев, Д. И. Фельдштейн, и др.

сильному і тривалому стресі фізіологічні зміни можуть майже не проявляються зовні або просто не піддаються ресепції; тоді треба вдатися до аналізу більш тонких і своєрідних змін поведінки. При цьому спостерігаються труднощі у розподілі і переключенні уваги. У той же самий час навички, завчені та автоматизовані форми поведінки не лише не гальмуються, але можуть навіть проти волі людини замінювати собою свідомо спрямовані дії.

Психологи різних напрямків відзначають, що причиною ригідності можуть бути напруги, пов'язані з тривогою, страхом, фрустрацією, шоком, катастрофічними ситуаціями і т. п. Тому окремі з них починають розглядати ригідність не як властивість особистості, а як стан, тобто змінюють акцент дослідження з ригідних реакцій на ситуації, що обумовлюють ці реакції.

Оскільки екстремальні ситуації і викликані ними психоемоційні напруження можуть бути різної тривалості, то і ригідність, очевидно, може проявлятися у вигляді реакції, стану, а за певних умов формуватися як стійка властивість або риса особистості. Зрозуміло, ригідність як властивість особистості формується і поза екстремальних ситуацій, але тим не менш у залежних від них умовах жорсткої регламентації поведінки.

Литература

1. Косова, Е. Г. Психическая ригидность как фактор развития постравматического стрессового расстройства у сотрудников оперативных подразделений, перенесших боевой стресс : автореф. дисс. ... канд. психол. наук / Елена Германовна Косова. - Томск, 2005. - 236 с.
2. Тимченко, А. В. Професійональний стресс працівників ОВД України (концептуалізація, протнормування, діагностика і корекція) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра психол. наук / О. В. Тимченко. - Харків: НУВУД, 2003. - 35 с.
3. Шаріпова, Д. С. Особливості психічної ригідності в системі емоційних переживань професійних спортсменів з кульової стрільби : дис. ... канд. психол. наук / Дарія Сергіївна Шаріпова/Національний університет пивільного захисту України. - Харків, 2015. - 236 с.
4. Wolpert, J. Die Simultagnostose / J. Wolpert// Zeitschrift für die gesamte Neurologie und Psychiatrie. - 1924. - Bd.93. - S. 397-415.
5. Левитов, Н. Д. Психическое состояние аррессии / Н. Д. Левитов// Вопросы психологии. - М., 1972. - №6 - С. 168-172.
6. Маркс, К., Энгельс, Ф. Полн. собр. соч. / К. Маркс, Ф. Энгельс. - Т. 11. - 622 с.
7. Applezweig, D. G. Some determinants of behavioral rigidity / D. G. Applezweig// Journal of Abnormal and Social Psychology. - 1954. - V.49. - pp. 224-228.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
Кафедра психології
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА
Лабораторія вікової психофізіології
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра акушерства та гінекології

ОСОБИСТІСНІ ТА СИТУАТИВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-24 листопада 2017 року

[Текст]

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за грамотність, науковий та літературний зміст, достовірність фактів і посилань несуть їх автори

Головний редактор:
Ольга Валеріївна Бацилєва
д-р психол. наук, професор

Відповідальний за випуск:
Ірина Володимирівна Пузь
канд. психол. наук

Підписано до друку 16.11.2017.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Умов. друк. арк.16,5. Обл.-видавн. арк. 15,35.
Наклад 200 прим. Зам. № 6959.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Видавець ТОВ «Нілан-ЛТД».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000
(096) 97-30-934, (093) 89-13-852
e-mail: info@tvoru.com.ua
<http://www.tvoru.com.ua>